

«Заз зи ватан кIанда»

Дагъустанда лезги чIалал шиирар кIелунай «Заз зи Ватан кIанда» лишандик кваз Ватан хуьвайбуруз талуькьарнавай конкурс кьиле физва. Ам тешкилнавайди ери-бине Ахцегъай тир меценат Нариман Гъазалиев я. И карда жумарт ватангъилидиз РД-дин жегъилрин краприн рекъай Министрстводини Дагъустандин писателрин Союзда куьмекар гузва.

Конкурсда 8-11-классра кIелзавай аялривай иштиракиз жеда. Къейд ийин хьи, конкурсдин кIвалахар 3-майдалди къабулзава. 1, 2, 3-чкаяр къурбуруз 30, 20 ва 10 агъзур манатдин къадарда аваз пулдин пишкешарни дипломар гуда. 1 агъзур манатдин къадарда аваз пулдин пишкешар конкурсда тафаватлу хъайи мад 10 иштиракчидив вахкуда.

РД-дин АХЦЕГЪ РАЙОНДИН ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКИЙ ГАЗЕТ

ШИШИ ДУЬНЬЯ

Ахтынская районная общественно-политическая газета РД «НОВЫЙ МИР»

1928-йисалай акъатзава. №16 (8828), арбе. 20-апрель, 2022-йис.

Къимет 10 манат

12+

РАЙАДМИНИСТРАЦИЯДА СОВЕЩАНИЕ

Протоколдин тапшуругъар гана

Даш АЛИЕВ

19-апрелдиз райондин активдин нубатдин совещание, сифте гаф рахуналди, «Ахцегъ район» муниципалитетдин къил Осман Абдулкеримова ачухна ва кьиле тухвана.

– Гуьрметлу юлдашар, гъиле-вай йис уьлкведа, гъаки чкайрални четин ва акъалтIай жавабдарди я. Чи виликни вахтунда гъална кIанзавай месэлаяр ква. Идарайра ва СП-ра чеб гъалун истемешзавай четин вири месэлайрин сиягъ веревирд авун патал 2-3 йикъан мудатда администрациядиз вахкана кIанзава, -лагъана, алатай совещанидин тапшуругъар кьиле тухузвай гъал ахтармишна ва идарайрин руководителризни СП-рин кьилериз ада протоколдин цийи тапшуругъар гана.

1. Алай вахт жемат гатфарин чуьлдин кIвалахрив эгечIнавай важиблуди я. Район хуьруьн майишатдинди яз, чна менфят къачуз жери къван вири чилер кардик кутуна кIанда. Хесуси майитшатра салан майваур цунин карда герек чун амайбуруз чешне жен. Йисаралди ишлемеш тийиз гъаки гадарнавай чилин участокар закондалди къахкъудна чпиз чилин игътияж авай ва кIвалахиз кIанзавай жегъил хизанрив вахкуда.

2. Вилик Гъалибвили чIехи сувар ква. 9-майдин ва чна алай, яни рекъин тийидай полкунин парадра активнийдаказ иштиракун патал чна рикIивай гъазурвал акуна кIанда. Ватанпересвилин и серенжемда халкъ активламишун

чарасуз я.

3. Гуькуматдин кьетIен дикетдик квай догазификациядин месэ-лани Ахцегъа, Луткуна ва Калуга вахтунда гъалун истемешзава.

4. Эхиримжи вахтунда маларик бруцеллез акатунин дуьшуьшри агъалийрик къалабулук кутазва. Гъа и ва хаталу маса азаррин вилик пад къун патал райондиз паталай хуьз, тукIваз гъизвай гъайванрал ва маса гузвай яклал ветеринариядин къуллугъдин гуьзчивал артухарунин чарасузвал ава.

5. Республикада туризмдин бизнес артмиш жезвай шартIара Ахцегъ районни къулукъ жергейра хъана виже къведач. Милли тарихдинни культурадин ва халкъдин яшайишдин метлебдин и кардик СП-рин администрацияри ва идарайрин руководителри чпин пай кутун важиблу я. И месэладив чун, эвелимжи нубатда, халкъдин умуми мелералди район зирзибилрикай михъунилай, цин хуларни къаналар экъягъунилай, ял ядай паркарани маса чкайра кул-кус цунилай эгечIна кIанда.

Налогар кIватIунин гъакъиндай гегъенш малумат муниципалитетдин экономикадин отделдин начальник Фатима Агъмедовади авуна. «Къуд вацран пландин 19-апрелдин нетижайрай районда эменнидай 95,9 % ва чилин налогдай 85,2 % пулдин такъатар кIватIнава. Гъаки чилин, эменни-малдин ва транспортдин налогрин куьгъне буржар вахкунин карни активламиш хъанва», – лагъана ада.

Тарихдин ирс хуьн

Алай йисан 13-апрелдиз Ахцегъ райондин къил Осман Абдулкеримова кьиле директор Руслан Гъажиев авай «Тарихдин, культурадин ва архитектурадин памятникар хуьнин республикадин центр» ГБУ-дин делегация къабулна. Гуьруьшда райондин къилин заместитель Вадим Агъасиева, депутатрин

устIа Идрисан, Джиорс ва Дебернардин муькъвер, гъакини вич виликдай чкIидай гъалдиз атанвай Лай участокдин муькъуьн гъалдиз талуькь месэлаяр авай. Гуьруьшдал этнокультурадин ирсинин объектрал арадал къевезвай хаталу аварийный гъалариз талуькь яз муниципалитетди энгелвал авачиз серенжемар къабулун патал

ахкъулдунин ва цийикIа туькIуьр хъувунин рекъай герек тир ва законлу вири серенжемар къабуллай мумкинвал жеда. Гъакини Осман Абдулкеримова вичин заместитель Вадим Агъасиева Дагнаследиедин делегациядихъ галаз санал Лай участокдин муькъвел фин ва гъа чкадал агъалийрихъ галаз санал и муьгъ региондин архитектурадин памятникрин рестрдай акъудунин мумкинвиле килигун тапшурмишна.

райсобранидин председатель Абдул-Керим Палчаева, общественный палатадин председатель Али Исмаилова, край чирдай музейдин директор Агъмед Дагъларова ва масабуру иштиракна.

Мугъманар тебрик авур Осман Абдулкеримова Руслан Гъажиеваз Ахцегъ райондиз атунай чухсагъул лагъана, гъакини муниципалитетдин виридалайни хци месэлаяр къарагъарна. Абурун жергеда Ахцегърин хуьруьн къадим паюнин архитектурадин комплекс,

Дагнаследиедин кIвалах мадни менфятлуди авунин теклифар гана. Кьилди къачуртIа, Осман Абдулкеримова Хуьруьгрин хуьре авай 17-асирдин минарада лап еке хъиткьер хъанвайди рикIел хкана ва ам чкIун мумкин тирди кьейдна.

Вичин нубатда, Руслан Гъажиева кIвалахдин тайин тир механизм арадал гъун хиве къуна. Нетижда муниципальный ва я региональный властриз этнокультурадин объектрал кIвачел

Дуьшуьшдикай менфят къачуналди, Руслан Гъажиева Ахцегъ райондин агъалийривай Лай участка авай муькъуьз талуькь яз чпихъ авай гъихътин хъайитIани хийирлу малуматрикай хабар гун, гъакини, аваз хъайитIа, и муькъуьн къадим заманадин шиклар агакъарун тIалабна. Чна куь фикир а кардал желбзава хьи, и рекъай гъихътин хъайитIани хийирлу малуматрикай квевай 8-918-847-14-24-нумрадин телефондай хабар гуз жеда.

Адетдин жуьреда кьиле фида

Георгиян Ордендин сагъиб Сергей Макарова кьейдна хьи, гъар са регионда и серенжем тухунин вахт ва чка кьилдиндаказ тайинарда. Алава малумат <https://www.polkrf.ru/> сайтда жеда.

«Чаз а кар кьейд ийиз хуш я хьи, алай йисуз Гъалибвилини юкъуз чпи Ватандин ЧIехи дяведин йисара чи Ватан хвейи жуван багърийрин ва мукъва-къилийрин портретар гъаз чун шегъеррин, поселокрин ва хуьрерин куьчейрай ва майданрай къуьн-къуьне аваз мад сеферда фида, чаз гъалибвал гъайи вирибур рикIел хкида», – алава хъувуна ада. Гъакини конференциядал кьейд авурвал, «Рекъин тийидай полк» физвай вахтунда неинки дяведин йисарин манияр лугъуда, гъакини «Чи полкунин манияр» тIвар алай яратмишдай конкурсдин гъалиб-

чийрин авторрин композицияр къалурда. Ада иштиракун патал заявка 20-апрелдалди <https://pesnipolka.ru/> сайтда онлайн регистрациядин жуьреда рекъе тваз жеда.

Идалайни гъейри, гъерекатдин руководителри гъалибвилини юкъуз игитар тебрик авунин цийи жуьреяр теклифна. Россиядин Рекъин тийидай полкунин Центральный штабдин сопредседатель, Рекъин тийидай полкунин идеядин автор Геннадий Иванов «Рекъин тийидай автополк» кьиле тухунин теклиф гъаз экъечIна. Адан сергъятра аваз автомобилрин водителри машинрин гуьзерал чпин игитрин шиклар алкIурда. «Рекъин тийидай полк» кьиле тухунин гъакъиндай итиж ийизвай малумат 8 (800) 201-94-50-нумрадин телефондин горячий линиядай къачуз жеда.

Автомашинар пулсуздаказ чара ийида

Дагъустанда цIуд ва ада-лайни гзаф аялар авай кесиб хизанриз республикадин бюджетдин гъисабдай пулсуздаказ микроавтобусар чара ийида. И мукъва РД-дин Кьил

Сергей Меликова и месэладиз талуькь Указдал къул чIугуна. И тегъерда «Аялар авай хизанриз яшайишдин рекъай куьмек гуни алава серенжемрин гъакъиндай» РД-дин Президентди 2007-йисуз акъудай Указдик алаваяр кухтазва. Микроавтобусар чIехи аялдин яшар 23 йисалай виниз алат тавунвай ва 2022-йисан 1-январдалди чпе цIуд лагъай ва я идалайни гзаф аялар хъанвай кесиб хизанриз са сеферда гузва. Къейдин, виликдай тайинарнавай хизанда цIуд ва адалайни гзаф аялар хъайила 300 агъзур манат пул гуни кьайдани кардик кума.

2022-йисуз «Рекъин тийидай полк» серенжем адетдин жуьреда кьиле фида. Идан гъакъиндай «Россия къе» МИА-дин пресс-конференциядал «Россиядин рекъин тийидай полк» тIвар алай Умуми Россиядин общественный гражданвилини ватанпересвилин гъерекатдин руководителри хабар гана. И хабар РД-дин жегъилрин министрстводин пресс-къуллугъди агакъарна. ИкI, Россиядин Рекъин тийидай полкунин Центральный штабдин сопредседатель, генерал-полковник, 4-дережадин Пак

Тешкиллудаказ кыле тухун

Рафик МЕГЪАМЕДОВ,
Ахцегь, Рутул ва Докъузпара
районрин военком

Россиядин Федерациядин Конституциядихь, 1998-йисан 28-мартдиз акъудай РФ-дин 53-нумрадин Федеральный закондихь, РФ-дин Президентдин Указдихь ва РФ-дин оборонадин Министрдин приказдихь галаз къадайвал агъалияр аскервилин къуллугъдал нубатдин сеферда эверунин кIвалах кыле физва. Призывдин комиссийри чпин кIвалах 1-апрелдиз давам жада. Призывдин комиссиядик муниципальный райондин администрациядин, образованидин управленидин, къенепатан крарин отделдин, агъалияр кIвалахдал таъминардай Центрдик, жегъилрин крарин ва спортдин рекъай отделдин, яшлугъурун советдин, аскервилин къуллугъчийрин бубайрин советдин ва аялринни жаванрин «Юнармия» тIвар алай ватанпересвилин гьерекатдин штабдин векилар кутунва.

Аскервилин къуллугъ кыле тухун патал сифте нубатда чпихь высший ва юкъян махсус образование авай, военный комиссариатри рекъе туналди ДОСААФ-дин автошколайра гъазурнавай виридалайни чIехи яшда авай призывникриз эверда. Абурухь виридахь талукъ тир марифатдинни карчивилин ерияр ва сагъламвилин гъалдиз килигна чеб аскервилин къуллугъ кыле тухуниз къабилбур хъана кIанда. Аскервилин къуллугъ тухун патал чпиз призывникри комплектованидин экстерриториальный къайдадай Россиядин вири регионриз рекъе твазва.

Гъар са призывник патал адан делилар авай хуси электронный карта гъазурзава. Ам неинки призывдин вахтунда, гъаI Яракълу Къуватрай запасдиз хъфейдалай къуллугъни кардик жада. Гележегдин призывдин серенжемар махсус женгинин операция кыле тухунихь галаз эсиллагъ алакълулу туш. ГъаI лагъайтIа, ада иштиракун патал анжах офицерар ва контракт кутIуннавай аскервилин къуллугъчийр рекъе твазва. Гъа виликдай хъиз, призыв Россиядин Федерациядин законодательстводи тайинарнавай вахтара ва пландалди кылииз акъудда.

Алай гатфарихь Ахцегь, Рутул ва Докъузпара районрин арадин военный комиссариатди саки 70 жегъилдиз армиядин жергеириз эверда.

Сифте нубатда призывдин яшдин жегъил инсанриз Россиядин Федерациядин законодательстводик бинедаллаз тайинарнавай вахтара повесткайрай военный комиссариатдиз агун теклифзава. Ида аскервилин къуллугъдиз эверунихь галаз алакълулу серенжемар тамам къадарда ва вахтунда кылииз акъуддай, гъаIни делил-ламишнавай заключение акъудунин мураддалди медицинадин тамам ахтармишунрай экъечIдай мумкинвал гуда. Призывникри чпиз къуллугъун патал хкъайды къушунрин жуьредикай лугъуз жада хъи, призывдин комиссияди къарарар призывдин наряд, вичин сагъламвилин гъалдиз килигна аскервилин къуллугъдиз призывникдин къабилвал, адан образованидин дережа, аскервилин пешедай адахь авай гъазурвал ва пешекарвилинни психологиядин хкъагъунин нетижаяр гъисаба къуналди къабулзава. Къушунрин гъар са жуьре патал аскервилин къуллугъ тухунин патахъай вичин истемишунар ава. Ихътин къарар къабулдайла призывдин комиссийри призывникрин тIалабунарни гъисаба кызва.

Призывникрихь элкълуналди лугъуз кIанзава хъи, призывдай аскервилин къуллугъ садбур патал чIехи жадай, военный учетдин пешекарвал къачудай, армиядин халис дустар жагъурдай мумкинвал я. Масадбур патал лагъайтIа, призывдай аскервилин къуллугъ – им жуван рикIиз хуш кеспи жагъурунун рехъ я. Амни вири уьмуьрдин кар жезва. Чпиз Ватан хуьвайбурун пеше хкъагъай инсанрихь вири вахтара къетIен гъуьрмет гъавайда авачир эхир.

В суд направлены исковые заявления

Т.Г.МАГОМЕДОВ,
прокурор района,
младший советник юстиции

Прокуратурой района проведена проверка законности выделения земельных участков на территории Ахтынского района. Установлено, что в дека-

бре 2015 года местный житель на основании незаконно полученной архивной выписки из решения Ахтынского райисполкома зарегистрировал право собственности на земельный участок площадью 1500 кв.м. Аналогичные нарушения выявлены при регистрации права собственности еще 9 земельных участков на территории Ахтынского района.

В целях устранения выявленных нарушений прокуратурой района в суд направлено 10 исковых заявлений об аннулировании из единого государственного реестра недвижимости сведений о праве собственности и возврате земельных участков в муниципальную собственность.

Дуьньядин жандарм – къара империя

Н.А.ГЪАЖИЕВ,
зегъметдин ветеран,
журналист

(Эвел 15-нумрада)

Лондонда эмиграцияда авай вичин дуст А.Герцен (1859-йис) ада чар къизва. Ана ихътин гафар ава: «Америка са сугъул ваь, «препакостный чил я». Са азадвални ина авайди туш. Хиперин суьруьдиз ухшамиш халкъ идара ийизвайди гъукумат туш, долларин чувалар гъай, къунарин чуруяр квай девлетлуяр виридан винел агъаар я». Са кардин гъавурда ам мадни дериндай акъуна. Вичи гуьзетзавай идеалра (азадвал, гъахълувал...) ягъалмиш хъанвайди къатлай чи ватангъилиди рекъидай кылихь (1901-йис) инанмишвилелди лугъуза: – Гъина кIандатIани, гъа Россияда хъайитIани, социальный (гъахълувал авай) республикадиз ухшамиш къурулуш хъунухъ мумкин я, анжах Америкада садрани ахътин гъал жадач. Адан сур США-да ава, гъукуматдин гъисабдай адахь гелкъевза. Россияда, иллаки къенин шартIара, адаз гъуьрметун жабагъат жагъидай.

Цийи гъакъикъат

Дуьньядин къвед лагъай даяе-дилай къуллукъ Европада тарих чаз хъсандиз чизва. Виририк юзун ахкатзава, чкIанвай экономика кIвачел ахкъалтзава. Вири мумкинвилер авай, экономика мадни гужлу хъанвай США-ди Европадин уьлквейриз и карда куьмекар гузва, абур кIанвилей вай, вичин гележегдин стратегический планар аваз. Акъаз-акъаз, галай-галайвал Америкади Европадин уьлквейр, вири континент вичелай аслувила ва муьтлугъвиле твазва. Програма гъа сад я – СССР-диз аксивалун, коммунистический идеологиядихь галаз женг тухун, алакълулу и уьлкве тергун. Гъа и пайдахдин кIаник абуру вири Европа сад ва тупламишзава. Фагъумсузвал къалурна Советрин Союз вични и барабар тушир гъуьжетрик-женгиник экъечIава.

Муькуь патахъай адаз чарани авачир. Къве падни яракълмиш жез, аксивилер деринра тваз эгечIна. США-ди вири Западдин къуват Россиядин аксина акъазарна, гъар жуьредин зиянар гуз, «къайи даяе-дихь» галаз санал идеологиядин ва

пропагандиствилин гужум гужлу ийизва. Гъа са вахтунда вичиз куьмек жедатIа лагъана Советрин Союзди гишин вири Африка ва гъаI Азиядин гъаф уьлквейр, са хийирни вичиз авачиз, гъавайда хуьз эгечIна. Садрани вахгун тийидай буржар пайиз вичин экономика зайифарна. Гележегда малум хъайивал, гъафбуру буржар вахгун тавун анихь акъвазрай, чи уьлкведин терефни гадарна ам маса гузва, акси экъечIайбурни хъана.

Кыле акъулсуз лидер хъун уьлкведин бахтсузвал я. Н.Хрущеван девирда Туьркияда США-дин баллистический ядерный ракетаяр, Кубадани СССР-дин гъа ихътин яракъар пайда хъана, хаталу Карибский кризис арадал къевза. Даяе эгечIиз гIам-шам амай. Алатна! Уьлкведин лидердихь гъукуматдин сир хуьдай акъулни хъана кIанда. 1960-йисара космос ахтармишунра хъанвай агалкъуни кыл чIурнавай Хрущеван сивин аявал садавайни хъижезвач. Герек авазни-авачизни чи технический ва военный цийивилер, сирер гъарна малумариз, къурхуяр гуз, Америкадиз «Кузькина-мать» кийикъанариз, абур мадни пехъи ийиз эгечIна ам.

Гъа икI, ада дуьньядиз чахъ лап гужлу, гъелелиг садазин чин тийизвай водородный бомба авайди малумарзава. Бязи эксперттри тестикъзавайвал, цийи «къайи даяе-дин» лепейр гужлу авурди Хрущев я. Ада ачуьзавай сирери США-дик еке къалабулухвал кутазва, идани аксивилер къати ийизва. Гъа идаз ухшамиш политика чи йикъарани кыле физвайди хъиз акъазва. Фикир це, Китайди, гъа США-дини цийи агалкъунар, иллаки яракърин рекъай садрани малумардач. Цийивилер гъабурухъни гъам яракърин, гъамни космос ахтармиш авунин рекъерай хейлин ава.

Ставрополдин комбайнер

Герексуз ва барабарсуз гъуьжетри гъелекнавай Советрин Союз 90-йисарал къевза. Нетижа хиве къаз кIанзавайтIани, гуьзетзавайди хъана – СССР чкIана, са шумуд цийи, гъевчIи уьлквейриз пай хъана, терг жезва. Гъайиф чIутуникай хийир амач – душманриз кIанивал хъана. США ва Европадин уьлквейр СССР чкIун чпин алакълун ва агалкъун яз гъисабиз эгечIна. Чаз чизва – им акI туш. Советрин Союз

вичин къисметди, къенепатан чIуру энергияди (къуватри) тергзава.

Горбачеван гьерекатар СССР чкIунин себеб туш, анжах гъабурун нетижа (следствие) я. Ам душманрин гъиле инструмент (алат) хъана. Ставрополдин крайдай тир комбайнердикай къисметдин буйругъ хъана уьлкведин лидер – КПСС-дин ЦК-дин Генсек жезва. Гегельни Фейербах (немсерин философ) сад садакай чара тежезвай, философиядин факультет акъалтIарнавай колхозчидин кылииз «еке идеяяр» къевза, «перестройка», «гласность», «новое мышление» лозунгар малумарна, башламишна ада вичин хаинвиле кар.

США-дани вичиз хас метаморфозаяр (аламатар) жезва. Голливуддин (кинойрин фабрика) актер Р.Рейганакай уьлкведин президент жезва. Адаз вири дуьнья сегъне хъиз акъазвай, инсанарни вири – актерар. Гъамиша виртуальный (вичи вичиз туькIурнавай) гъакъикъатда аваз гъиссавай цийи президентди, вичелай вилик хъайибуру хъиз, Советрин Союздиз душманвал ийиз, анжах артистдин жуьреда да-вамарна. Союзда кыле феий гатун Олимпиададиз (1980-йис) бойкот малумарзава, 1983-йисуз чи уьлкведиз чпиз гъаф хас тир зегъерлу лакабни багъишзава – «Империя зла». Анжах чеб чпиз гуьзгудай килигъвач. Амма М.Горбачев адаз бегенмиш жезва, гъа вичин актердин жуьреда бахтунин гъалатI яз чи уьлкведа лидер хъанвай фагъумсуздиз чи уьлкве чукIурдай меслятар ва куьмекар гуз эгечIна. И карда абурухь нетижаярни жезва.

Гъарда вичин гел тада

Гъарда вичин акъулдин дережадиз килигай гел тада. Бинедик бомба гъадан гъилерал кутуна уьлкве къарсуззава, амма гуьгъуьнлай хъайи апокалипсис Ельцина къурмишзава. Сибирдин Екатеринбургдиз меркездиз акъатай ада вичин амбицияр (вичиз вич бегенмиш хъун) садрани чуьнуьхзавачир. Ам властдихь екедаказ къахън тир. И кардихь агакъун патал ам инсанрин килерилай гъабуруз кIур гуз физ гъазурди тирди кардал тестикъ жезва. Фактар (делилар) чна инал тикрардач – абур малум я.

(КъатI ама)

Хъсан гъиссер амуькна

Воспитатель Раиса Агъабалаева реабилитационный Центрдик аялрихь галаз Россиядин халкъарин адетдин культурадин Центрдиз мугъман хъана. Идан мурад аялар культурадин центрдин къуллугъчийрин пешейрихь галаз танишарун, абурухь Дагъустандин культурадин

адетрихь галаз къадайвал, чун элкълуьрна къунвай тIебиатдиз итиж арадал гъун, аялар жуван халкъдин алатай девирдиз ва адан куьгъне адетриз гъуьрмет авунин руьгъдаллаз тербияламишун тир.

Экскурсия гъаф итижлуди хъана. Центрдик къуллугъчийри атанвай аялар хушдиз къабулна.

Экскурсоводди фикир желбдай тегъерда чеб куьгъне девирра ишлемишай адетдин парталирикай ва къаб-къажахдикай суьгъбетна, яшайишда ишлемишдай шейэррихь, милли халичайрихь галаз танишарна, милли костюмар – дишегълийрин булушкаяр, шалар, бармакни ягунжи галай итимрин черкескаяр, гъаIни музыкадин алатар – далдам, чIагъан, тар ва масабур къалурна. Къейд ийин, Россиядин халкъарин адетдин культурадин Центрда гъаф къадар экспонатар ава. Аялриз абурукай бязибур гъилера къадай мумкинвал хъана ва абуру гъар жуьре миллиетрин культурайрин гъакъиндай гъаф итижлу суьгъбетдиз яб гана.

Центрда гъаI Ватандин ЧIехи даяедин йисарин вакъайриз талукъарнавай стендарни ава. Инин къуллугъчийри аялрихь галаз чи бубайрин культурадин ирсинин гъакъиндай суьгъбетна. И вахтунда абурун фикир къе жуван ивиар рикIелай ракъур тавун важиблу тирдал желбна. Аялри чпин бадейрикай, чIехи бубайрикай, абурун диде-бубаяр хайи хуьруькай суьгъбетна. Адетдин культурадин Центрдиз феий аялрин рикIера адан къуллугъчийрихь галаз кыле феий гуьруьшди хъсан гъиссер туна.

Необходимо учитывать меры безопасности

В.АЛИЕВ,
врио начальника МО
МВД России «Ахтынский»

В текущем году из-за санкционных ограничений, введенных недружественными государствами в отношении Российской Федерации, в том числе в туристической сфере, прогнозируется значительный рост внутреннего туризма. Одним из главных направлений туристических потоков рассматривается Северо-Кавказский регион, в том числе Республика Дагестан. Рост туристической активности в регионе требует от органов внутренних дел принятия дополнительных мер по обеспечению личной и

имущественной безопасности прибывающих в регион туристов. Недостаточная развитость туристической инфраструктуры в республике также способствует возникновению чрезвычайных происшествий с участием туристов, в том числе природного характера. Подобного рода происшествия, связанные с гибелью туристов в ходе селевых потоков, имели место в 2021 году.

С учетом изложенного и в целях принятия своевременных мер по обеспечению общественного порядка и безопасности в период туристического сезона на территории Республики Дагестан, необходимо знать:

1. При возникновении стихий-

ных природных явлений номера телефонов дежурных частей и «горячих линий» территориальных органов внутренних дел и подразделений МЧС для приема сообщений о происшествиях. **Дежурная часть МО МВД России «Ахтынский» 8-928-802-47-53, МЧС Ахтынского района 8-87-263-23312 или на номер 112 службы экстренного вызова.**

2. Въезжающему в горные местности Ахтынского и Докузпаринского районов транспорту, осуществляющему перевозку организованных групп туристов, учитывать при выезде все меры безопасности, а также погодные условия.

Хатасузвили тарсар

И муква «Чун газ хатасуздаказ ишлемишун патал экъечизава» проектин сергытра аваз «Газпром межрегионгаз Махачкала» пешекарар чи райондин кье школадиз мугман хана. Абуру вири саналди 100 ученик патал хатасузвили тарс тухвана. И серенжемда гьакI экономика ва налогрин база вилик тухунин рекъай «Ахцегь район» МР-дин килин заместитель Гьажи-Омар Рамазанова, Ахцегьрин I ва 2-нумрайрин юкьван школайрин директорар тир Гь.Эльдарава ва Э.Юсуфовади иштиракна.

И вахтунда школьникриз

яшайишдин газдин гьакъиндай менфятлу ва машгъулардай мультфильм къалурна. Газовикри школьникриз яшайишда газ хатасуздаказ ишлемишуниз талукъ баннерар ва махсус материалар, гьакIни «КIвалин хатасузвили агентдин» дипломар пишкешна. – Яшайишда газ ишлемишунин къайдайри аялар газдин тадаракар ишлемишунив ахъаюн къадагъа ийизва. Бязи вахтар аялар текдиз кIвале амукъзава, абуру газдин тадаракар хатасуздаказ ишлемишунин къадаяр, гьакIни кIвале газдин ни гьатайла вуч авун лазим ятIа чир хьун чара-

суз я. Информация къугъунрин журеда агакъарзавайвили аялриз ам фад чир жезва, – кьейдна «Газпром межрегионгаз Махачкала» ООО-дин генеральный директор А.Давудова. Лугъун лазим я хьи, «Газпром межрегионгаз Махачкала» пешекарри республикадин школьникар патал газ ишлемишунин рекъай хатасузвили тарсар мукъвал-мукъвал киле тухузва.

ДИНДИН МЕСЭЛАЙРАЙ

Сурарал вуч авун лазим я?

ЧИ МУХБИР

Ислам сифте кIвачел акалътзавай йисара сурарал фин Пайгъамбарди (с.а.с.) къадагъа авунай. Мусурманрин рикIера иман, дин мягкем хъайи вахтунда абурулай сурарал финин къадагъа алудна. Амма сурарал чеб гьикI тухун лазим ятIа, гьавурдик кутуна.

Буреиди бин аль-Хусайба тестикъарайвал, Аллагъдин Пайгъамбарди (с.а.с.) лагъана: «**За квез сурарал фин къадагъа авунвай, гила квевай фейитIа жеда**» (Муслим, 977). Анас бин Малика суьгьбет авурвал, Пайгъамбарди (с.а.с.) лагъана: «**За квез сурарал фин къадагъа авунай. Яб це! Абура кьил элягъа, гьикI хьи абуру рикI хьуьтуьларзава, вилерал накъвар гьизва ва эхиратдин уьмуьр рикIел хкизва, амма кутуг тавур гафар рахамир!**» (Хаким, 1/532).

И гьадисри тестикъазайвал, сурарал финихъ анжах кье макъсад хьун лазим я: сад лагъайди, эхиратдин уьмуьр рикIел хкана, и дуьньядин эбеди туширвал аннамишун ва идалди Аллагъдин эмирриз муьтIуьгъ хьун; кьвед лагъайди, сура кучуднавайбурун паталхъай Аллагъдивай абурун гунагърилай гьил къачун тIалабун, гъа ихътин тIалабун кьенвайбурун ругъгерив гьуьрметдивди эгечIунин лишанрикай сад я.

Амма Суннада сурарал гьикI тухвана кIандатIа, вуч авун къадагъа ятIани кьейднава. Ихътин

къадагъайрик агъадихъ галайбур акатзава:

1. Сурарал кьил чIугурла, нубатсуз, чиркин гафар рахун кутугнавач, экъуьгъунар ва кIеви ишелар авун кутугнавач, я туш хьи, кьенвайбурун руьгъерикай чIурукIа раханани кIандач;

2. Сурарал, кьурбанд я лугъуз, лапаг ва я маса гъайван тукIунни къадагъа я. Имам ас-Сирхиндиди кхъизва: «Алимри сад хъиз кьейдзавайвал, шейхерин сурарал кьурбанд тукIун ширк (Аллагъдив масад барабар гъун) я. Им шариатда къадагъа алай ва гзаф гьуцариз ибадат авунин гунагъдив гьизвай кар я». Пайгъамбарди (с.а.с.) лагъана: «**Исламда метIен кьуру дамарар атIун авач**». Яни виликдай мажусийри чпин бутриз кьурбанд гьидайла, ихътин гъайвандин сифте метIен кIвалакIрин кьуру дамар къатIавай, анжах ахпа ам тукIавай.

Исламдин алими тестикъарзавайвал, гъайван кьенвайдан руьгъдиз кьурбанд авуна, тукIуна, ам кесибриз садакъадай паюникай зиян авач, амма ихътин кьурбанд сурарал, шейхериз хкажнавай пирер я лугъуз туькIуьрнавай чкайрал тукIун ширк я. Айшадилай (къуй адалай Аллагъ рази хъурай) атай гьадисда лагъанва: «Аллагъдин ажугъ чувудрални хашпарайрал кьурай, гьикI хьи, абуру чпин пайгъамбаррин сурар килисайриз элкъуьрна» (яни ибадат ийизвай чкайриз. Абуру чпин дуьаярни а сурарихъ, абурун сифатрихъ элкъвена ийизва ва, Аллагъдилай кам яна, гьабурувай тIалабзава).

3. Жабиралай атанвай гьадисда лугъузва: «Аллагъдин Пайгъамбарди (с.а.с.) сурарал ацукъун, абура эцигунар авун, чилелай къакъандиз багъа къванер хкажун ва анал кхъинар авун къадагъа авунай».

Абу Ханифадин гъилик чирвилер къачур Мугъаммад бин Гьа-

сана Гьаммадалай ва адани Ибрагъималай агакъарна: «Лугъузвай: сур ам сур тирди чир жедайвал, адал къуьл гьалч тийидайвал хкаж». Мугъаммада алава хъуьна: «Чна гъа ихътин рехъ кьунвай ва чилелай артух къакъандиз сурар хкажзавай. Чна сурар гипсдалди кIевирун, я туш хьи, абуру накъвадалди сувагъун, абурун патарив мискинар хкажун, я туш хьи са гьихътин ятIани кхъинар авун къабулзавай». («Аль-Асар», Магъаммад аш-Шайбани, 2/191).

4. Сурарал суварар авунани кIандач. Имни еке къадагъа алай ва гунагъ авай кар я. Абу Хурейрадилай атанвай гьадисда, Пайгъамбарди (с.а.с.) лагъанва: «**Зи сурал суварар ийимир ва куь кIвалер сурариз элкъуьрмир. Зун патал, куьн гьина аваз хъайитIани, Салават гъваш, гьикI хьи, куь дуьаяр, салаватар зал агакъзавайди я**» (Абу Дауд ва Агъмад).

5. Сурарал (яни зияратар я лугъуз) кьил чIугун патал яргъал сейрди сиягъат авунни кутугнавач. Пайгъамбарди (с.а.с.) лагъана: «**Пуд мискиндилай алатайла, гъайван рекъе гьатун патал арабдик кутуна кIандач: Масжид аль-харамдилай, яргъал мискиндилай ва чи Пайгъамбардин (с.а.с.) мискиндилай**». (Сахих-аль-Бухари, 1189, «Сахих Муслим»). И гьадисдиз ганвай баянда мулла Али аль-Кариди (Абу Ханифадин «аль-Муснад» кIватIалда кьейднавайвал) лагъана: «Арабдик кутуна кIандач» - им акI лагъай чIал я хьи, «машахидрал» (зиярат я лугъуз пирерал, мавзолейрал), яни масжид аль-харамдилайни, яргъа авай мискиндилай ва Пайгъамбардин (с.а.с.) мискиндилай алатайла фин кутугнавач».

Ибур вири Исламдихъ галаз са алакъани авачир, инсанри чпи гъанвай кутуг тавур, гунагъдал, диндай акъатунал гьизвай цийивилер я.

ЗДОРОВЬЕ

Окончательная победа над covid-19 еще не одержана

Руководитель Росздравнадзора по РД Тамирлан Мухамедов отметил, что эпидемиологическая ситуация в регионе в настоящее время действительно спокойная.

«Текущие показатели заболеваемости, конечно же, не сравнить с теми, что были до этого. Число госпитализаций заметно уменьшилось, всего в стационарах на сегодняшний день находится 106 человек. Это очень маленькие цифры, даже меньше, чем при гриппе», – сказал Тамирлан Мухамедов.

Вместе с тем он подчеркнул, что окончательная победа над COVID-19 ещё не одержана: мы продолжаем жить в условиях пандемии, поэтому важно продолжать соблюдать известные меры предосторожности, если нет противопоказаний – вакцинироваться.

Федеральные эксперты, судя по тональности их выступлений, тоже сходятся во мнении, что расслабляться пока преждевременно.

В первую очередь от вируса страдают лёгкие, обеспечивающие наше тело кислородом. При заболевании каждая клетка организма находится в состоянии гипоксии, что негативно отражается на его функциях. Кроме того, ковид негативно отражается на работе печени, почек, сердца, сосудов. Также он провоцирует неврологические и психоэмоциональные нарушения, среди которых встречаются депрессии, подавленное настроение, упадок сил. И поэтому для восстановления функционального состояния органов и систем после заражения пациентам необходимо пройти полноценную реабилитацию. Она может проходить как в домашних условиях, так и в специальной клинике.

Родители, берегите детей!

Самое большое наше богатство, за которое мы готовы пожертвовать собой, вкладывая в него всю свою душу – это дети. Мы радуемся, когда ребенок делает первые шаги, волнуемся, когда не все у него получается в школе...

Проблема гибели детей от пожаров затрагивает не только личные интересы граждан: родителей и родственников погибших, но и является важнейшей социальной проблемой общества и государства в целом. Её решение невозможно без общественного запроса на детскую безопасность и свидетельствует о необходимости комплексного подхода. Имеющийся опыт показывает, что в трех из четырех случаев гибель детей можно предотвратить.

Обычно от 15 до 25 % общего количества пожаров происходит от шалости детей. Оставшись один в квартире или дома, ребенок может взять спички и, подражая взрослым, поджечь бумагу, включить в розетку электрический нагревательный прибор или даже устроить костер, который он когда-то видел в лесу, огороде и т.д. Подражая взрослым, дети иногда делают попытки курить. Виноваты в этом, конечно, родители.

Лучший способ предотвратить несчастные случаи с ребенком – не оставлять его без присмотра. Если это не всегда возможно, то

родители заранее должны позаботиться о его безопасности.

Во-первых – спички, зажигалки и другие источники открытого огня должны храниться в недоступном для детей месте.

Во-вторых – надо ребенка контролировать, звонить и узнавать, чем он занимается. Необходимо правильно организовать его досуг.

В-третьих – объяснить своему ребенку, от чего может произойти пожар, и к каким серьезным последствиям он может привести. Так же ребенок должен знать, что делать, если пожар все-таки произошел. Объясните детям, что прятаться ни в коем случае нельзя, а необходимо срочно покинуть горящее помещение, выйти на улицу в безопасное место и обязательно сообщить о пожаре в пожарную охрану, родителям или соседям.

Одной из действенных мер борьбы с гибелью людей на пожарах является установка автономных пожарных извещателей. Улавливая малейшие концентрации дыма, он способен громким звуком известить о начинающемся пожаре и спасти жизни людей.

И еще один важный совет для родителей: рассказывайте детям о правилах пожарной безопасности; будьте примером во всех ситуациях, связанных с соблюдением правил пожарной безопасности! Помогите сформировать у детей чувство опасности огня. Пусть они узнают об угрозе огня из Ваших рассказов, предостережений и картинок, нежели из реальной жизни!!! **В случае пожара звоните по номеру 01, 101, 112.**

ОНД и ПР № 14 по Магамакентскому, Рутульскому, Докузпаринскому и Ахтынскому районам

Ахцегърин жуьмя мискIинда – ифтар

17-апрелдиз Ахцегърин Жуьмя мискIинда пак Рамазан вацран гуьрметдай ифтардин гурлу меж-лис кьиле фена. Аллагъди кьабулрай! Ислам дин мягъкемарунин, инсанрин савилин, дуствилин, мергьяматлувилин алакьаар хуьнин, акьалтзавай несилдиз диндин ва эдеб-ахлакьдин тербия гунин мурад-метлебдин и межлис райондин хуьрерай ва Дербентдай атанвай мугъманар (диндин Бабуль-аб-ваб тешкилатдин регъбер, шейх Исамудин эфенди

Саидов килеваз са десте гуьрметлу ксар атанвай) къаршиламишуналди ва тебрикдин гаф рахуналди Жуьмя мискIиндин имам, райондин имамрин Советдин председатель Абдулашим Абдулгашумова ачухна. Саналди гъедрен капI авурдалай кьулухъ, мискIиндин вижеваз туькIуьр хъувунвай кьвед лагъай мертебада жерге-жерге суфраяр экIяна, жемьтдиз тIямлу тIуьнар гана.

Диндин межлис Къуръандин аятар кIелуналди, вяз-насигъат, зикр ва таравигъ капI авуналди давам хъана.

Халкьдин милли хазина

Хийир ЭМИРОВ

Девирар кьезе, физватIани, несилар дегиш жезватIани, инсанрин акьулди, зигъинди, бажарагъди, алакьунри, зегъметди арадал гъайи ивира квахъзавач, абурукай датIана мен-фят кьачузва. Лап кьадим йисара яшамиш хъайи инсанри чпелай гуьгъуьниз тур ирсни хуьзва, адав пара игътиятлувилелди эгечIзава. Эхъ, халкьдин милли хазинадив кьайгъударвилелди эгечIун гъар са касдин эвелимжи буржи я. Ам квадарай гьерекатриз рехъ гана кIандач.

«Лезгинка» кьуьл вири дуьнья-да машгъур я. Адакай Кавказдин халкьаризни милли кьуьл хъанвай-ди лугъун герек я. Са кьуьлуьналди ваъ, лезгийри Кавказдин халкьарихъ галаз тарихда вичин гел тунва ва и важиблу кар давамарзава. «Лезгинка» кьуьлуьнлай гъейри халкьдин тIвар машгъур авур инсан-нарни, сеняткарвални, шииратни, маса яржарни хъана чахъ. ГьакI хуьрерни, дагъларни, ериярни, пак чкаярни... Абурул чна, гьелбетда, дамахзава. Абуру чаз уьмуьрда, яшайишда тайин чка кьун, жанлу гел тун патал куьмекзава. Четин вахтунда кьуватар артухарзава,

руьгъ хкажзава. «Лезгинка» кьуьл, Шалбуз дагъ, Самур вацI, там, Ахцегърин, СтIалрин дармандин чими ятар...

Халкьдин панагъ Шарвили-пагъливан, лезгийрин пачагъ-лугъ арадал гъайи Гъажи Давуд – полководец, Дагъларин уьлкведа тIарикъатдин шагъ Ярагъ Ме-гъамед шейх, ханариз муьтIуьгъ таъбай шаир Къуьчхуьр Саид, ду-ньядин дердери, михьи кIанивили секинвал тагай шаир Етим Эмин, несилриз тарихдин ктабар тур арифдар Алкъвадар Гъасан эфен-ди, лезги буквардин сифтегъан автор Къазанфарбег Зулфукъаров, инкIилабдин экуьнин цIелхем Ме-гъамед Лезгинцев, халкьдин бахтлу гележер патал чанар гъайиф татай ялавлу большевикар – Къа-зиме-гъамед Агъасиев, Мукътадир Айдунбегов, Юсуф Герейханов, камалэгъли, чIалан устад СтIал Сулейман, чIехи уьлкве душман-дикай хвейи Игит кьагъриманар – Валентин Эмиров, Эсед Салигъов, Гъасрет Алиев, Араз Алиев, Мирза Велиев, алай аямдин игитар – Абас Исрафилов, Радим Халикьов...

Эхъ, гъар садан тIварцIин чаз чи-мивал гуьзва, виликди гьерекатдай рехъ ачухзава. Къе абурун баркал-лу крар давамарзавай, халкьдин

тIвар виниз акъудзавай рухварни рушар мадни гзаф я. И гъакъикъ-атди чун шадарзава. Амма ша чна чаз суал гун: и гуьзел ерийрив, ядигаррив, дамахлу тIварарив, баркаллу инсанрин крарив чун гьикI эгечIзава? Авайвал лагъайтIа, кьайгъусузвилелди, жавабдарсуз-вилелди. ИкI тирди тестикъарун са акъван четин кар туш.

Сифте нубатда Дагъларин уьлкведин меркезда чи халкьдин баркаллу рухвар Лезгинцевриз эцигиз гъиле кьур, амма гилани кьилиз акъудиз тахъанвай памя-тникдиз талуьк кар рикIел кьезва. Чи газетдиз и месъладиз талуьк яз са шумуд макъала акъатнай, бес тежезвай пул кIватIун патал вата-нэгълийриз эвер ганай ва банкдин реквизиатарни кхъенай. Гъайиф хьи, памятникдиз гъазурнавай чка гьакI ама.

Чи машгъур маса ксариз я меркезда, я Дербентда памятникар авач. Музейрикайни гъа икI лу-гъуз жеда. Тарихдин имаратрикай рахайтIа, абуру хуьнин, кьезмай несилив агакъарунин гъакъиндай кьайгъу чIугъзавач. И месълаяр гъялдай жемьтдин тешкилат, я махсус фонд герек я.

гъахъ, вуж батIул ятIа лагъ. Чехи стхади кIвалин гуларин кIаник балкIан кутIадай ахур ийизва, – шикаятзава гъевчи стхади. За адаз лугъуьзва хьи, пака зун эвленмиш хъана, аялар жеда. Абуру гуларай эвчIдайла, балкIанди яда, ахур инал ийимир.

– БалкIан акъазвач хьи, гъина-ва? – хабар кьада пачагъди.

– Гьелелиг чахъ са лизн ава. Са балкIанни пуд лизн хкIанзава, – са сивай хьиз лугъуда абуру.

– Жеда, гъабурни жеда, рух-вар, куьне пара къал-макъал ийимир, – лагъана, абуру гъялдай эхкьечIда.

– Гъа-аа-н, гила ви къанун акъудайтIа жеда, пачагъ вун сагъ-рай! Халкь чкадал атанва.

МЕГЪАМЕД ШАГЪ-ГЪУЬСЕЙНОВ

Алай йисан 12-апрел-диз уьмуьрдин 98 йисан яшда аваз чи тIвар-ван авай ватанэгъли, Ватандин Чехи дяведин иштиракчи Ме-гъамед Шагъ-Гъуьсейнов рагъметдиз фена. Ам 1924-йисуз Ахцегъ рай-ондин Ялцугърин хуьре диледиз хъана. 1943-йисуз адаз фронтдиз эверна. Радистрин курсара 6 вацра чирвилер кьачурдалай кьулухъ Ме-гъамед Шагъ-Гъуьсейнова радиотелеграфистрин дестеда 1-Белорусский фронтдин жер-гейра аваз кьаги женгера иш-тиракна. Ина ам виридалайни хъсан аскеррин жергеда авай. М.Шагъ-Гъуьсейнова Белоруссия, ахпа Польшадин кефер пад ва Германиядин рагъэкъечIдай пад азад авунин рекъай гужумдай операцийра иштиракна. Гъу-жумдай ягъунрин эхиримжи чка душмандин меркез – Берлин тир.

«Дяведин вахтунда аз Бер-линдиз гъахъдай мумкинвал хъа-нач. Чи частуни са тIимил маса терефдихъай гужумзавай. Амма зун иниз дяве куьтягъ хъайи кьве гъафтедилай акъатна. Вири шегъер харапIайриз элкъвен-вай», – рикIел хкизвай ветеранди. Дяведин йисара адахъ старший сержантдин звание авай. Ам са жерге шабагъриз лайихлу хъанай. Абурун арада кьвед лагъай дере-жадин Ватандин дяведин орден, Гуьрметдин ордендин лишан, «Женгинин лайихлувилерай», «Кавказ оборона авунай» медалар авай.

Дяведилай кьулухъ Ме-гъамед Шагъ-Гъуьсейнова пешекарвилин военныйдин карьера давамарна: ада яру дипломдалди Москва-да Ленинан тIварунихъ галай

военно-политический акаде-мия акъалтIарна, ахпа ада гъар жуьре частара, гъа жергедай яз ГДР-да кьуллугъна. Пенсиядиз экъечIайдалай кьулухъ М.Шагъ-Гъуьсейнова активвилелди обще-ственный кIвалахра иштиракун давамарзавай. Тамам 23 йисуз ам дяведин ва аскервили кьуллугъ-дин ветеранрин республикадин комитетдин кьиле акъвазнавай.

Та эхиримжи вахтуналди Ме-гъамед Шагъ-Гъуьсейнов ак-тивни тир. Чина мили хъвер авай ада вирибуруз энергия ва хъсан гуьгъуьлар багъишзавай. М.Шагъ-Гъуьсейнова «Дагъу-стандин правда» газетдиз гайи вичин интервьюда лагъанвай гафар лишанлугъур я: «Къе чавай чи гъалибвал кьакъудунин ча-лишмишвилер ийизва, а дяведа советрин халкьдин роль агъуз авудзава. Амма и каф алатайда-лай кьулухъ ада са гелни тадач. Чи инсанрин игитвал лагъайтIа, асирра яшамин жез амуькда». Ме-гъамед Шагъ-Гъуьсейнован кьамат ва адан баркаллу крар чи рикIера гъамишалугъ яз амуькда.

Пуд лагъай чка кьуна

Алай йисан 12-апрелдиз Махачкьалада жаван музыкантрин ара-да халкьдин музалатрал кьугъунай республика-дин конкурс кьиле фена. И серенжемад райондин музшколадин тербиячи Динара Гудаевадини (му-аллим Исгъар Асалиев) иштиракна ва ада ана 3-чка кьуна. Конкурсада тафаватлудаказ иштиракай алакьунар авай ахцегъви руш РД-дин культурадин Министерстводин кIелунинни методикадин республи-кадин Центрдin патай 3-дережадин Дипломдиз лайихлу хъана. И аял конкурсдиз гъазурай муаллимдизни гуьрметдин Грамота гана.

Чир хьун хъсан я

• **Дамарар** экъис хьунин (варикозное расширение вен) азар авайла, дамарра тромбар тахъун патал японская акация (адахъ софора, дерево-мотыга ва маса тIварарни ава) хъчадикай менфят кьачуда. Дарман-къаришма икI гъазурда: хуьрекдин 2 тIуруна авай тумунал (семена) 0,5 л эрекъ илична, 2 гъафтеда мичIи чкада хуьда. Ахпа ам холодильникда эцигна, йикъа пуд сеферда, фу неэ 30 декьикъа амайла, са истиканда авай чими циз 15 стIал вегъена, хъвада.

• **РикIин** гзаф азарар сагъа-

руниз таза вергер гзаф хийирлу я. Хуьрекдин 2 тIуруна авай кьуьлуь авунвай вергерал 0,5 л ргъзвай яд илична, 5 декьикада зайиф цIал ргада. Ахпа ам куьзна, йикъа 4 сеферда зур истиканда авайди, фу неэ 10 декьикъа амайла, ишлемишда.

• **Кьил** тIазвайла, чайдин са тIуруна авай шивитдин туму-нал са истиканда авай ргъзвай яд илична, 2-3 сятда тада. Ахпа ам куьзна, суткада са сеферда къаришма вири санлай хъвада. Мадни, чичIекдикай ни чIугуртIа, кьилин тIал секин жеда.

Халкь чкадал атанва

«Шерифали бубадин насигъатар» ктабдай

Са пачагъдиз вичин вилаятда халкьдин хийирдиз тушир хътин са кьанун акъудиз кIан жеда. Мес-лят гийшда вичин везирдал.

– Жедач, пачагъ, вун сагърай! Ахътин кьанун халкьди кьабул-дач, кьал гъатда, – дикъетдивди яб акалайдалай кьулухъ лугъуда везирди.

– Бес чна вучда?

– Вуна гьелелиг ихътин са фендигар къарар акъудур. Къуй кьве йисан вахтунда инсанри чпин никIера анжах харар цурай, ахпа

чун тамашда.

ИкI, харар цазвайбур пишкеш-ралдини тарифралди гъевесламиш ва муькуьбуруз туьнбуьгъ ийиз, 2-3 йисан къене жемьтди пара цазвайди ва незвайди харар хъана.

«Ша, гила чун жемьтдин яшай-ишдин гъал-агъвалдиз килигин», – лагъана, пачагъни везир адетдин инсанрин парталар алаз шегъер-диз эвчIда. Куьчедай фидайла, абуруз са кIвалин гъялтай кьал-макъалдин ванер кьведа.

– Я рухвар, вуч хъанва? Лагъ садра квевай пайиз тежезвайди вуч ятIа? – лугъуда везирди.

– Я халуяр, гила куьне вуж

Цийи дуьнья

(Новый мир)

Учредитель:

Администрация
Ахтынского района
Республики Дагестан
Главный редактор
Д.Ш.ШЕРИФАЛИЕВ

Газета перерегистрирована Управлением федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по РД 22 января 2019 г. Регистрационный номер ПИ № ТУ 05-00401.

Позиция редакции может не совпадать с точкой зрения авторов, которые несут ответственность за достоверность и объективность предоставленных для публикации материалов. Рукописи не рецензируются и не возвращаются. При перепечатке ссылка на «Новый мир» обязательна.

Адрес редакции и издателя:
368730, РД, Ахтынский район, с. Ахты, ул.Герейханова, д.33.

Телефон главного редактора
8(988)-654-59-49

Электронная почта газеты:
newworld1928@mail.ru

ИНДЕКС 63312

Газета «Новый мир» сверстана и отпечатана в ООО «Типография-М» по адресу: г.Дербент, ул.С.Курбанова, 25. Электронная версия газеты на сайте www.akhty.ru

По вопросам качества печати обращаться в типографию ООО «Типография-М»

Время подписания в печать по графику 14.00.

Подписано в печать 14:00

Газета выходит 52 раза в год.

Тираж 1500 экз.

Заказ №